

EINDVERSLAG VAN DE COMMISSIE VAN RAPPORTEURS over de ontwerpen van wet tot:

- a. goedkeuring van het op 25 Augustus 1924 te Brussel gesloten Verdrag ter vaststelling van enige eenvormige regelen betreffende het cognossement met bijbehorende protocol van ondertekening;
- b. wijziging van het tweede boek van het Wetboek van Koophandel.

De overweging van deze wetsontwerpen in de afdelingen der Kamer heeft geleid tot de volgende opmerkingen.

Van verschillende zijden werd waardering uitgesproken voor de indiening zowel van het ontwerp van wet, beogende de toetreding — voor het Rijk in Europa — tot het op 25 Augustus 1924 te Brussel gesloten Verdrag mogelijk te maken, als van het wetsontwerp tot aanpassing hieraan van het Wetboek van Koophandel.

Lange tijd nadat, in 1921, ter vergadering van de „International Law Association” de „Hague Rules” in eerste lezing waren vastgesteld, en het Verdrag in 1924 was ondertekend, heeft Nederland van toetreding afgezien. Dit hield ongetwijfeld verband met de destijds juist tot stand gekomen herziening van ons zeerecht en met de verschillende gebreken, de „Hague Rules” aanklevende. De laatste zijn, naar de Minister van Justitie stelt, „waarschijnlijk grotendeels terug te voeren . . . op de haast, waarmee zij, teneinde het goede ogenblik niet voorbij te laten gaan, in eerste lezing in 1921 zijn samengesteld en op hun compromiskarakter”. (Vgl. blz. 7, tweede kolom, der Memorie van Toelichting op het tweede wetsontwerp.) Nederland heeft begrijpelijkerwijze de ontwikkeling eens willen afwachten, en nu in de laatste jaren verschillende landen het onderwerpelijke Verdrag óf ratificeerden óf toetraden, moet worden toegejuicht, dat de Regering zich voorstelt, de nationale wetgeving met dat Verdrag in overeenstemming te brengen en toetreding tot het Verdrag mogelijk te maken.

Worden deze wetsontwerpen tot wet verheven, dan zal een in de rechtspraak voor Nederland onbevredigende toestand zich niet meer kunnen herhalen. Het is namelijk in de buitenlandse rechtspraak wel voorgevallen, dat deze de mogelijkheid afwees, de berechting van geschillen uit een vervoerovereenkomst langs contractuele weg aan de Nederlandse rechter voor te behouden. „Het is”, aldus de Minister van Justitie, „althans voorgekomen, dat de buitenlandse rechter zulk een contractuele opdracht van rechtspraak aan een vreemde rechter, wiens nationale wetgeving niet op het Brusselse cognossementsverdrag was geschoeid, nietig oordeelde; een opvatting, die dan met name een verwijzing naar de Nederlandse rechter moest treffen”. (Vgl. blz. 7, eerste en tweede kolom, der voren aangehaalde Memorie van Toelichting.)

De leden, hier aan het woord, zagen er van af, in beschouwingen te treden omtrent de inhoud van het onderwerpelijke Verdrag. Het vorenstaande is, aldus deze leden, van

hunnentwege gesteld, teneinde de betekenis van de beide wetsontwerpen te illustreren. Met voldoening constateerden zij, dat na de verheffing van die ontwerpen tot wet de afzonderlijke positie, waarin Nederland met betrekking tot het cognossemensrecht verkeert, zal hebben opgehouden te bestaan.

Wat het intitulé, de considerans en de tekst van artikel 1 van het Verdrag betreft, spraken de hier aan het woord zijnde leden hun waardering er voor uit, dat de Regering in de Tweede Kamer met betrekking tot de veranderingen, bij Nota van Wijziging (stuk no. 10) aangebracht, voet bij stuk heeft gehouden.

De toelichting, van regeringswege bij de laatstgenoemde Nota verstrekt, achtten die leden een in zijn algemeenheid klemmend betoog ter verdediging van de huidige teksten. Slechts het slot van blz. 2, tweede alinea, stuk no. 10, waar wordt gewaagd van „machtiging”, geeft huns inziens een onjuist beeld van een goedkeuringswet.

De leden, hier aan het woord, spraken de hoop uit, dat de Regering bij volgende wetten consequent aan de thans gezegde redactie zou vasthouden.

Naar aanleiding van de discussie, in de Tweede Kamer over deze wetsontwerpen gevoerd, werd nog aangetekend, dat naar de mening van de hier aan het woord zijnde leden toetreding en ratificatie handelingen des Konings zijn, in de internationale sfeer liggende, en dat goedkeuring van een verdrag, nodig om tot ratificatie of toetreding te kunnen overgaan, een zaak is van de wetgever, dus in de nationale sfeer ligt.

Vertrouwende, dat de Regering bereid is, op het vorenstaande vóór de openbare behandeling van deze wetsontwerpen schriftelijk bescheid te geven, acht de Commissie van Rapporteurs hiermede die behandeling voldoende voorbereid.

Vastgesteld de 28ste Juli 1955.

ROEBROEK
CAMELBEECK
HELLEMA
WITTEMAN.